

сн 118663

ДИМКА ГОЧЕВА

Димка Гочева

УНИВЕРСИТЕТЪТ: НАКЪДЕ?

УНИВЕРСИТЕТЪТ: НАКЪДЕ?

НЕ СЕ ДЪНАСЯ

93988

*Supported by the Open Society Institute –
with the contribution of
the International Policy Fellowships of OSI – Budapest.*

*Книгата се издава с подкрепата на
Институт Отворено Общество и изследователската програма
International Policy Fellowships на
Институт Отворено Общество – Будапеща.*

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. №.

120000134605

- © Димка Гичева-Гочева, автор.
- © Веселин Праматаров, художник.
- © Издателство Сонм, 2002 г.

БИБЛИОТЕКА
УНСС
СОФИЯ

ISBN 954-8478-31-5

СЪДЪРЖАНИЕ

УНИВЕРСИТЕТЪТ: НАКЪДЕ?

Няколко думи предварително 5

Част първа

ИДЕЯТА ЗА УНИВЕРСИТЕТА И ВЪПЛЪЩАВАНЕТО НА НЕГОВИТЕ ЕЙДОСИ У НАС

КАКВО Е ТОВА УНИВЕРСИТЕТ? 13

Университетът като communitas - общност 14

*Universitas magistrorum et scholarium – магистрите и
схоларите като обединение, създаващо университета* 16

*Universitas sui iuris facta. Университетът е създаден със свой
собствен закон. Автономията на университета – онова,
без което не може* 17

*Libertas philosophandi et docendi. Свободата на изследването
и преподаването като цел на университета. Няколко
епизода от историята на СУ „Св. Климент Охридски“* 19

Епизод първи: Университетската криза от 1907 г. 21

Епизод втори: Университетската криза от 1922 г. 25

*Епизод трети: Финансовите ограничения през 30-те
години и петдесетгодишнината на Софийския универ-
ситет* 31

*Епилог: Разправата с Университета и прегазването
на университетската автономия* 36

*Университетът като образователно средище, в което се
получават научни степени* 40

*Universitas litterarum. Университетът като вселена на
знанието* 46

КОЛКО УНИВЕРСИТЕТА (БИ ТРЯБВАЛО ДА) ИМА В БЪЛГАРИЯ? 52

*Колкото повече възможности за образование,
толкова по-добре* 52

Колко университета има у нас сега? 63

Походът срещу частните университети (1999-2001) 65

КАК Е ВЪЗМОЖНА АВТОНОМИЯТА НА УНИВЕРСИТЕТА?	76
<i>Прозата на материалното</i>	76
<i>С какъв закон ще имаме истинска</i> <i>университетска автономия</i>	81
<i>Как е възможно университетското самоуправление?</i>	88
<i>Какво дължи автономният университет на обществото?</i>	96

Част втора

ПРЕПОДАВАНЕТО И ОБРАЗОВАТЕЛНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ЗА ПРИНЦИПИТЕ НА ХУМАНИТАРНОТО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И НЕГОВОТО УПРАВЛЕНИЕ	101
<i>Откъде и откога започва висшето хуманитарно</i> <i>образование?</i>	101
<i>Що е то учебен план и какъв трябва да бъде неговият</i> <i>основен принцип във висшето хуманитарно образование?</i>	104
<i>Българското висше образование не е нито българско,</i> <i>нито висше, нито хуманитарно</i>	108
<i>Принципите на управление на висшето образование</i> <i>и ролята на висшата университетска администрация</i>	117
ЗАКОНОПРОЕКТЪТ ЗА НАУЧНИТЕ ЗВАНИЯ И ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ – PRO ET CONTRA	129

Част трета

КАКВО СТАВА С КРЕДИТНАТА СИСТЕМА?

<i>Десет въпроса за кредитната система</i>	147
<i>Някои факти за ЕКТС</i>	154
<i>Проект-предложение за преминаване към кредитна система</i> <i>на обучението на студентите в специалностите</i>	156
<i>Проект-предложение за кредитна система</i> <i>на специалност Философия</i>	162
<i>Обръщение на Асистентския колегиум към преподавателската</i> <i>колегия на СУ „Свети Климент Охридски“</i>	165
<i>Международната среща на ректорите (и какво се</i> <i>разбра на нея за кредитната система)</i>	170

Приложение: Болонска декларация за създаване на общоевропейско образователно пространство за висшето образование	172
--	-----

Част четвърта

ОТКРОВЕНИЯ И ЖАЛБИ

УНИВЕРСИТЕТЪТ: МОЕТО РАЗБИРАНЕ ЗАЩО

(Писмо до колегите от студентския филологически семинар „Малка носовка“ и от студентския философски екип „Проектория“	179
1. Университетът е история	179
2. Университетът възпроизвежда традиция и произвежда чиновници	180
3. Университетът е в опасност	180
4. Университетът си говори сам	184
5. Университетът – европейски	186
6. Нравствената безотговорност среща апатичните студенти	188
7. Университетът има оправдание	191
8. Университетът е дипломата на студента	194
9. Университетът като хаос и досада	196
10. Университетът е непълнолетен	199

ЗА КАКВО НИ Е АКАДЕМИЧЕН ГРАД?

ЗА КАКВО СА НИ МЛАДИ ПРЕПОДАВАТЕЛИ И УЧЕНИ?	203
---	-----

Вместо заключение

УНИВЕРСИТЕТЪТ ЗА МЕН	207
----------------------------	-----

БИБЛИОГРАФИЯ	211
--------------------	-----

CONTENTS

THE UNIVERSITY: WHERE TO?

A few words in advance 5

Part one

THE IDEA OF UNIVERSITY AND THE EMBODIMENT OF ITS FORMS IN OUR COUNTRY

WHAT IS A “UNIVERSITY”? 13

*The University as *communitas* - a community.* 14

Universitas magistrorum et scholarium 16

*Universitas sui iuris facta. The University as an autonomous institution with a legislation of its own. Autonomy – *conditio sine qua non.** 17

Libertas philosophandi et docendi. The academic freedom of research and teaching as an aim of university. Some episodes in the history of St. Kliment Ohridsky University, Sofia: 19

Episode one: The crisis in 1907. 21

Episode two: The crisis in 1922. 25

Episode three: The financial restrictions in the thirties and the 50th Anniversary of SU. 31

Epilogue: The violence against the University and the crushing of its autonomy in the forties. 36

The University as an educational centre conferring degrees. 40

Universitas litterarum. The University as a universe of knowledge. 46

HOW MANY UNIVERSITIES SHOULD WE HAVE IN BULGARIA? 52

The more possibilities for further education, the better. 52

How many state universities do we have now? 63

The march against private universities (1999-2001) 65

HOW IS THE AUTONOMY OF UNIVERSITY POSSIBLE? 76

The prose of the material. 76

With what kind of a Law are we going to have autonomy? 81

How does the University govern itself? 88

What does the autonomous university owe to society? 96

Part two

TEACHING AND EDUCATIONAL LEGISLATION

ON THE PRINCIPLES OF HIGHER HUMANITARIAN EDUCATION AND ITS GOVERNANCE.	101
<i>Where from and when does higher humanitarian education begin?</i>	101
<i>What is a curriculum and what should its guiding principle in higher humanitarian education be?</i>	104
<i>Bulgarian higher humanitarian education is neither Bulgarian, nor higher, nor humanitarian.</i>	108
<i>The principles of higher education governance and the role of higher university administration.</i>	117
THE PROJECT FOR A NEW SCIENTIFIC AND DOCTORAL DEGREES LAW – PROS AND CONS.	129

Part three

WHAT HAPPENS TO THE CREDIT SYSTEM?

<i>Ten questions on the credit system.</i>	147
<i>Some facts about ECTS</i>	154
<i>A draft proposal for implementing the credit system in Sofia University.</i>	156
<i>A draft proposal for implementing the credit system for speciality Philosophy.</i>	162
<i>An appeal of the Assistants' collegium/ staff for implementing the credit system in SU</i>	165
<i>The International Rectors' meeting in Sofia (and what it clarified about the credit system).</i>	170
<i>Supplement: The Bologna declaration for creating a common European educational space</i>	172

Part four

FRANKLY (SPEAKING)

THE UNIVERSITY: MY VIEW WHY

(A letter to the colleagues from the students' philological seminar "Small nasal" and the students' philosophical circle "Projectoria") 179

1. *The University is history.* 179
2. *The University reproduces a tradition and produces bureaucrats.* ... 180
3. *The University is in danger.* 180
4. *The University speaks to itself.* 184
5. *The University – an European one.* 186
6. *The moral irresponsibility meets students' apathy.* 188
7. *The University has an excuse.* 191
8. *The University is the student's Diploma.* 194
9. *The University as chaos and annoyance.* 196
10. *The University has not reached maturity.* 199

WHY DO WE NEED AN ACADEMIC CAMPUS? WHY DO WE NEED

YOUNG ACADEMICS? 203

Instead of a conclusion

THE UNIVERSITY FOR ME 207

BIBLIOGRAPHY 211